

Opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Opetusalan johdon neuvottelukunta OJN lausuu pyynnöstä kuulemistilaisuuden 12.9.2025 yhteydessä kirjallisesti

Lausuntopyyntönnä liittyen kuulemiseen 12.9.2025, (VN/13535/2025)

Päiväkoteja, kuten koulujakin on johdettava pedagogisella sekä didaktisella osaamisella ja lapsen etu keskiössä. Opetusalan johdon neuvottelukunta vastustaa suunnitelmia väljentää varhaiskasvatuksen päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimusta mahdollistamalla tehtävässä toimiminen myös sosionomille YAMK-tutkinnolla. Näkemyksemme mukaan hallituksen ei tulisi panna hallitusohjelman kirjausta toimeen, vaan säilyttää päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksessa kasvatustieteen maisterin tutkinnon, kuten tällä hetkellä varhaiskasvatuslakiin on säädetty.

Varhaiskasvatus on varhaiskasvatuslain määrittelemällä tavalla toimintaa, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Päiväkodin johtajien tehtävänä on johtaa pedagogisesti varhaiskasvatuksen moniammatillista toimintaa nojaten tutkimusperustaiseen kasvatustieteelliseen osaamiseen. Kasvatustieteen maisterin tutkinnon edellyttäminen johtajilta on takuu varhaiskasvatuksen pedagogiselle ja didaktiselle laadulle, joka varmistaa lapsen kasvun ja oppimisen. Myös sosionomit voivat saavuttaa tämän kelpoisuuden suorittamalla saman kasvatustieteen maisterin tutkinnon.

Nykyinen kelpoisuusvaatimus on seurausta vuosikymmenten mittaisesta varhaiskasvatuksen tutkimuksesta ja kehittämistyöstä. Tavoitteena on ollut vielä entisestään vahvistaa päiväkodin johtajien osaamista. Sen sijaan kelpoisuuden vesittäminen olisi lyhytjänteistä politiikkaa ilman sitä tukevaa tutkimuspohjaa lähinnä korkeakoulupoliittisista edunvalvonnallisista syistä. Pedagogiikan johtamiseen säädetyn kelpoisuuden avaaminen sosiaalitieteisiin perustuvalla YAMK-tutkinnolle heikentäisi varhaiskasvatuksen pedagogista laatua.

Päiväkodin johtajan tehtävä on vaativa ja vastuullinen. Kelpoisuusvaatimus on osaltaan vahvistanut tehtävän ja koko varhaiskasvatuksen arvostusta osana koulutusjärjestelmää. Kasvatustieteen maisterin koulutus on ollut tähän asti vetovoimainen. Maistereita on koulutettu siinä määrin, että heitä valmistuu tarvetta vastaava määrä päiväkotien johtajatehtäviin.

Hallitusohjelman yhtenä koulutuspoliittisena päätavoitteena on parantaa varhaiskasvatuksen laatua ja samalla vahvistaa alan veto- ja pitovoimaa. Me Opetusalan johdon neuvottelukunta pidämme hallitusohjelman esitystä kelpoisuuden väljentämisestä johtajien työtä väheksyvänä sekä pedagogisen ja didaktisen osaamisen merkitystä aliarvioivana. Toteutuessaan esitys heikentäisi kasvatustieteen maisterikoulutuksen vetovoimaa.

Lausunto
11.9.2025

Me Opetusalan johdon neuvottelukunta esitämme kantanamme, että hallituksen ei tule toimeenpanna mainittua kirjausta eikä näin heikentää päiväkodin johtajien kelpoisuusvaatimusta tai päiväkodin johtajilta vaadittua pedagogista ja didaktista osaamista.

Opetusalan johdon neuvottelukunnan puolesta

Päivi Ikola

Puheenjohtaja